

भक्तपुर नगरपालिकाको आ.व.

२०७९/०८० को बजेट वक्तव्य

सभाध्यक्षज्यू एवं सभासदज्यूहरू,

- आगामी आ.व. २०७९/०८० को भक्तपुर नगरपालिकाको अनुमानित बजेट बाह्रौं नगरसभाको बैठकमा पेश गर्न पाउदा गौरवान्वित ठानेको छु ।
- सर्वप्रथम, विभिन्न जनआन्दोलन र संघर्षहरू मार्फत जनताको अधिकार सुनिश्चित गर्ने क्रममा जीवन उत्सर्ग गर्नुभएका प्रातः स्मरणीय शहीदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै जनआन्दोलनमा घाइते हुनुभएका, प्रवास र भूमिगत भएर राजनैतिक र सामाजिक परिवर्तनमा महत्वपूर्ण योगदान गर्नुभएका योद्धाहरूप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
- स्थानीय तह निर्वाचन २०७९ मा नेपाल मजदुर किसान पार्टीको तर्फबाट निर्वाचित हामी जनप्रतिनिधिहरूले नगरबासीहरूमाभूत चुनावी घोषणापत्रमार्फत प्रतिवद्धता व्यक्त गरे अनुसार निरन्तर जनताको सेवामा लागि रहेका छौं । ऐतिहासिक एवम् विश्व सम्पदामा सूचीकृत नगर भक्तपुरलाई सफा, सुन्दर, स्वस्थ र सभ्य नगरको रूपमा विकास गर्ने तथा शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी 'पुर्खाले सिर्जेको सम्पति, हाम्रो कला र संस्कृति' भन्ने नाराका साथ भक्तपुरलाई ज्ञान विज्ञानको केन्द्र र आन्तरिक एवं बाह्य पर्यटकहरूका लागि उत्कृष्ट गन्तव्यस्थल बनाउने लक्ष्य राखेका छौं ।
- भक्तपुर नपा शिशुस्याहार केन्द्रदेखि विश्वविद्यालयसम्म व्यवस्थित तरिकाले सञ्चालन गर्ने र भक्तपुरलाई ज्ञानविज्ञानको केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने लक्ष्यका साथ अघि बढिरहेको छ । नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित विभिन्न शिक्षण संस्थाहरूबाट अनुसन्धानहरू गराउदै जाने उद्देश्य लिएका छौं ।
- नगरबासीहरूको स्वास्थ्य सेवाको लागि २५ शैयाको खवप अस्पताललाई १०० शैया स्वीकृति प्राप्त भइसकेको यस सभामा जानकारी गराउन चाहन्छु । अबका दिनहरूमा आधुनिक स्वास्थ्य सुविधासहित आवश्यकताअनुसार विशेषज्ञको सेवा र प्रसूती सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको सीमित स्रोतमा बढ्दो जनसङ्ख्या वृद्धिसागै खानेपानीको आपूर्तिलाई पनि नगरपालिकाले विशेष जोड दिदै आएको छ । खानेपानीको मुहान क्षेत्र नगरकोटलाई जलाधार क्षेत्र घोषणा गराउन प्रयास गरिनेछ । साथै मेलम्चीको पानी नगरबासीहरूको घर-घरमा वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । पानीको अभाव कम गर्न आकाशे पानी सङ्कलन विधिलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

यस सम्मानित नगरसभामा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लागि नगरपालिकाले विनियोजन गरेको वार्षिक आय र व्ययको यथार्थ विवरण निम्नानुसार प्रस्तुत गर्दछु :-

आयतर्फ :

यस नगरपालिकाको चालु आ.व. को लागि कूल बजेट रु. १ अर्ब ९३ करोड २० लाख आम्दानी हुने अनुमान गरिएकोमा २०७९ जेठ मसान्तसम्ममा यथार्थ आम्दानी जम्मा रु. १ अर्ब १४ करोड ६० लाख (५९.३२ प्रतिशत) भएको छ ।

व्ययतर्फ :

चालु आ.व. को ०७८/७९ को लागि चालुतर्फ रु. १ अर्ब १० करोड २२ लाख १७ हजार २ सय विनियोजन गरिएकोमा २०७९ जेठ मसान्तसम्ममा यथार्थ खर्च रु. ८० करोड १८ लाख ४३ हजार (७२.७५ प्रतिशत) भएको छ ।

पुजीगततर्फ रु. ८२ करोड ९७ लाख ८२ हजार ८ सय विनियोजन गरिएकोमा २०७९ जेठ मसान्तसम्ममा यथार्थ खर्च रु. ४० करोड १३ लाख २२ हजार (४८.३६ प्रतिशत) भएको छ ।

चालु आ.व.मा कूल रु. १ अर्ब ९३ करोड २० लाख खर्च हुने अनुमान गरिएकोमा जेठ मसान्तसम्मको यथार्थ खर्च रु. १ अर्ब २० करोड ३१ लाख ६५ हजार भई ६०.५५ प्रतिशत यथार्थ खर्च भएको छ । चालु आ.व. को असार मसान्तसम्ममा कूल खर्च ७१.५९ प्रतिशतसम्म पुग्ने अनुमान गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

यस सम्मानित नगरसभामा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को लागि नगरपालिकाको वार्षिक अनुमानित आय व्ययको विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :-

आयतर्फ :

नगरपालिकाको आफ्नै स्रोत, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट विभिन्न शीर्षकमा प्राप्त हुने अनुदान रकम साथै ऋण सापटी र नगरपालिकाको जग्गा विक्रीसमेत गरी आ.व. २०७९/०८० को लागि कूल रु. २ अर्ब १८ करोड ४२ लाख ४२ हजार आय अनुमान गरिएको छ ।

त्यसमध्ये बाह्य स्रोतबाट जम्मा रु. १ अर्ब ६४ करोड ७७ लाख २६ हजार आम्दानी हुने अनुमान गरिएको छ । संघीय सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, समपूरक अनुदान, विशेष अनुदान र अन्य अनुदान शीर्षकमा रु. ६५ करोड ४४ लाख प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ । सामाजिक सुरक्षा भत्तावापत रु. ५० करोड आम्दानी हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

बागमती प्रदेश सरकारबाट यस नगरपालिकामा वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, समपूरक अनुदान र विशेष अनुदान शीर्षकमा जम्मा रु. ८ करोड ९ लाख ३२ हजार प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ ।

संघ तथा प्रदेश सरकारबाट मूल्य अभिवृद्धि कर, सवारी कर र मालपोतवापत राजश्व बाडफाडबाट रु. १७ करोड २३ लाख ९४ हजार प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ ।

नगरपालिकाबाट सञ्चालित देका-मिवा-इतापाके जग्गा एकीकरण आयोजना समयमै सम्पन्न गर्न रु. २० करोड ऋण प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ ।

आन्तरिक आयतर्फ नगरवासीहरूबाट विभिन्न शीर्षकमा कर दस्तुरवापत उठ्ने रकम, व्यवसाय कर, पर्यटकहरूबाट उठ्ने रकम र जग्गा बिक्रीबाट समेत गरी कूल रु. ४६ करोड ८१ लाख प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ ।

व्ययतर्फ :

१. २०७९ असार ९ गते नगरसभाबाट पारित गरिएको नीति तथा कार्यक्रमको आधारमा चालू र पुाजीगत खर्च गरी निम्न शीर्षकहरूमा रु. २ अर्ब १८ करोड ४२ लाख ४२ हजारको कूल बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
२. संघीय सरकारको चालू खर्चतर्फ विभिन्न शीर्षकमा ३५ करोड ६५ लाख रुपैया, सामाजिक सुरक्षा भत्तामा ५० करोड रुपैया र बागमती प्रदेश सरकारको तर्फबाट ३१ लाख २२ हजार रुपैया र विभिन्न समितिहरूको खर्च ६ करोड १९ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ । आन्तरिक तर्फ चालू खर्चको लागि ४९ करोड ७९ लाख २० हजार रुपैया गरी चालू खर्चका लागि कूल रु. १ अर्ब ४२ करोड ८४ लाख ४२ हजार रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
३. वित्तीय खर्च तर्फ रु. ४ करोड ६० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
४. पुाजीगततर्फ रु. ७० करोड ९८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
५. १०० शैय्याको स्वीकृति प्राप्त ख्वप: अस्पताल भवन निर्माण अन्तिम चरणमा छ । यसै आर्थिक वर्षमा निर्माणको काम पूरा गरी सुविधा सम्पन्न 'जनताको अस्पताल' सञ्चालन गर्न रु. ८ करोड विनियोजन गरिएको छ ।
६. नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित देको-मिवा-इतापाके जग्गा एकीकरण आयोजना समयमै सम्पन्न गर्न २० करोड रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
७. निर्वाचन घोषणापत्रमा उल्लेख भए बमोजिम नगरवासी ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई स्वस्थ वातावरणमा हेरचाह र संरक्षणको लागि वडा नं. ६ स्थित आचा पोखरी परिसरमा आदर निकेतन संचालन गर्न ५० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
८. वडा नं. २ स्थित शहीद स्मृति खेल मैदानमा कभर्ड हल निर्माणको लागि १ करोड रुपैया, वडा नं. ७ स्थित महेश्वरी खेलमैदानको लागि १ करोड रुपैया, वडा नं. १० स्थित बेखाल कभर्ड हल निर्माण सम्पन्न गर्न ३ करोड रुपैया तथा खेलकुद पूर्वाधार, प्रशिक्षण तथा प्रतियोगिता सञ्चालन समेत गर्न जम्मा ६ करोड १ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
९. नगर प्रवेश गर्ने पुलहरू जीर्णोद्धार एवम् पुनःनिर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिई बाराही पुल यस आ.व.मा सम्पन्न गर्ने गरी रु. ३ करोड विनियोजन गरिएको छ ।
१०. नगरमा खानेपानी फिल्ट्रेसन, ट्यांकी निर्माण तथा खानेपानी पाइप सुधार कार्यका लागि लिवाली आवास योजना र कमल विनायक आवास योजनामा खानेपानी व्यवस्था गर्न रु. ५०

- लाख विनियोजन गरिएको छ । नगरबासीहरूलाई खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराउन रु. १ करोड २५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
११. नगरपालिकाभित्र सञ्चालित सहकारी संस्थाहरूसाग सहकार्य गरी उत्पादनमूलक क्षेत्रमा लगानी गर्न र युवा उद्यमशील ऋण तर्फ रु. १ करोड विनियोजन गरिएको छ ।
  १२. क्यान्सर, मुटु, मृगौला, मस्तिष्कघात तथा मेरुदण्ड पक्षघात (स्पाइनल कर्ड इन्ज्युरी) जस्ता कडा तथा दीर्घरोग भएका नगरवासी विरामीहरूलाई प्रतिव्यक्ति रु. १५ हजारका दरले सहयोग गर्दै आएको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन रु. ४० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
  १३. क्यान्सर, मृगौला रोगी र मेरुदण्ड पक्षघातका विरामीहरूलाई मासिक रु. ५ हजारको दरले उपचार खर्च भत्ता व्यवस्थाको लागि रु. ९० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
  १४. नगरवासी किसानहरूद्वारा उत्पादित वस्तुको सुरक्षा र व्यवस्थापनका लागि वडा नं. ८ लिवालीमा चिस्यान केन्द्र निर्माण गर्न रु. १ करोड तथा वडा नं. ५ मा तरकारी बजार निर्माण सम्पन्न गर्न रु. ४० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
  १५. नगरभित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूमा बालविकास सहजकर्ता (ईसीडी) शिक्षकहरूको कार्य मूल्यांकन गरी थप पारिश्रमिकको बन्दोबस्त गरिएको छ ।
  १६. नगरपालिकाका कर्मचारीहरूको स्वास्थ्य उपचार कोषको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइएको छ ।
  १७. नगरपालिकाबाट सञ्चालित क्रमागत विकास योजनाहरू सम्पन्न गर्न ८ करोड १३ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ । संघीय तथा बागमती प्रदेश सरकारबाट समपूरक र विशेष अनुदानअन्तर्गत छनौट गरिएका योजनाहरूका लागि १० करोड ७५ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ । सम्पदा पुनः निर्माण अन्तर्गतका क्रमागत योजनाहरू सञ्चालनका लागि रु. ३ करोड विनियोजन गरिएको छ ।
  १८. थंथु दरबार पुनःनिर्माण, सांस्कृतिक संग्रहालय निर्माण, कोसेली घरलगायत वडा वडाका सम्पदाहरू पुनःनिर्माण र संरक्षणको लागि रु. ६ करोड विनियोजन गरिएको छ ।
  १९. चिकित्साशास्त्र, इन्जिनियरिङ, व्यवस्थापन, मानविकी, शिक्षाशास्त्र लगायतका विषयहरूमा उच्च शिक्षा अध्ययन गर्न चाहने र अध्ययनरत नगरवासी विद्यार्थीहरूका लागि नगरपालिकाले विगत वर्षदेखि शैक्षिक ऋण वितरण गर्दै आएकोमा यो वर्ष ऋणको सीमा वृद्धि गर्दै २ करोड रुपैया विनियोजन गरिएको छ । शिक्षाशास्त्र संकायमा उच्च शिक्षा अध्ययन गरी शिक्षक बन्न चाहने नगरवासीहरूको लागि विशेष व्यवस्था गरिएको छ ।
  २०. भक्तपुरको वास्तुकला, चित्रकला, संस्कृति, इतिहास, वातावरण, सरसफाई, पर्यटनलगायतका विषयमा उच्च शिक्षा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई इन्टर्नशीपसंगै अध्ययन अनुसन्धान गर्न चाहनेहरूका लागि अनुदान दिने र विश्वविद्यालय तहमा इतिहास, भूगोल, नेपाल भाषा, संस्कृति पढ्ने विद्यार्थीहरूलाई नगरपालिकाको तर्फबाट छात्रवृत्तिको लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
  २१. पुरानो नगर क्षेत्रमा परम्परागत शैलीमा घर निर्माण गर्ने घरधनीहरूलाई मोहडाका लागि इटा, काठ र भिङ्गटीमा लाग्ने कूल लागत रकमको ३५ प्रतिशत नगरपालिकाको तर्फबाट

अनुदान दिने कार्यक्रमलाई यो वर्ष पनि निरन्तरता दिइएको छ । यसका लागि ५० लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।

२२. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय घटनाहरू एवं अन्य जनजागरण सम्बन्धी सूचनाहरू जनतासामु सम्प्रेषण गर्ने उद्देश्यले ख्वप टेलिभिजन सञ्चालनको लागि १ करोड रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
२३. पर्ती जग्गा संरक्षण तथा सिमांकन, पार्किङ, कृषि उत्पादन वृद्धि गर्न माटो परीक्षण तथा सम्भाव्यता अध्ययन कार्य लगायतका लागि रु ७० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

कुल बजेटको चालू खर्चतर्फ ६५.३९ प्रतिशत, पुजीगत खर्चतर्फ ३२.५० प्रतिशत र वित्तीयतर्फ २.११ प्रतिशत विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरपालिकाले आ.व. २०७९/८० का लागि प्राथमिकताका साथ बजेट विनियोजन गरेका शीर्षकहरू देहायबमोजिम रहेको सम्मानित नगरसभामा जानकारी गराउदछु :-

१. नगरपालिकाले शिक्षालाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइरहेको सर्वविदितै छ । शिक्षा तथा संस्कृति क्षेत्रमा ४२ करोड ४४ लाख ८ हजार रुपैया (१९.४३ प्रतिशत) विनियोजन गरिएको छ ।
२. नगरपालिकाद्वारा संचालित ख्वप अस्पतालका लागि अनुदान वापत रु ८ करोड, वडा वडामा प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार केन्द्र निर्माणका लागि रु २ करोड ८३ लाख २० हजार (४.९५ प्रतिशत) विनियोजन गरिएको छ ।
३. नगरपालिकाभित्रका सम्पदाहरू जोगाई नया पुस्तामा हस्तान्तरण गर्नको लागि सम्पदा संरक्षणमा ९ करोड (४.१२ प्रतिशत) विनियोजन गरिएको छ ।
४. भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि रु. ३९ करोड ४८ लाख (१८.०७) विनियोजन गरिएको छ ।
५. फोहरमैला व्यवस्थापन तथा वातावरण सुधार क्षेत्रमा रु १३ करोड ५० लाख (६.१८ प्रतिशत) विनियोजन गरिएको छ ।
६. महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा समाज कल्याण क्षेत्रमा ५१ करोड ६८ लाख रुपैया (२३.६६ प्रतिशत) विनियोजन गरिएको छ ।
७. युवा तथा खेलकुद क्षेत्रमा ६ करोड १ लाख ९९ हजार रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
८. कृषि औजार एवम् बीऊ विजनका लागि कृषि क्षेत्रमा २ करोड ७ लाख रुपैया विनियोजन गरिएको छ ।
९. प्रशासनिक व्यवस्थापनको लागि रु. ३८ करोड ८६ लाख ६३ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
१०. वित्तीय तर्फ रु. ४ करोड ६० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

भक्तपुर नगरपालिकाले प्रस्ताव गरेका योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा संघ र प्रदेशका कार्यक्रमहरूसाग दोहोरो नपर्ने गरी पारदर्शी एवं जवाफदेही ढंगबाट कार्यान्वयनको व्यवस्था गरिएको छ । यस नगरपालिकामा काम गर्न इच्छुक संघ-संस्था तथा

विकास साभेदारहरूबाट प्राप्त सहयोग रकमलाई नगरपालिकामार्फत नै एकद्वार प्रणालीबाट कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाइएको छ ।

आ.व. २०७९/८० का लागि यस नगरपालिकाको आर्थिक विधेयक २०७९, विनियोजन विधेयक २०७९, स्वीकृत योजनाहरू र कर दस्तुरको विस्तृत विवरण अनुसूचीहरूमा समावेश गरिएको छ ।

यस वर्ष करको दर वृद्धि नगरी करको दायरालाई मात्र बढाएको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु ।

अन्त्यमा,

आ.व. २०७९/८० का लागि यस नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट निर्माणको क्रममा आफ्नो अमूल्य सुभाष दिनुहुने सम्पूर्ण नगरवासी, संघसंस्था तथा कार्यालयहरूमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । सभामार्फत प्रस्तुत बजेट र कार्यक्रम पारित गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि सभासद्व्युहबाट रचनात्मक सल्लाह सुभाषको अपेक्षासहित यो बजेट मन्तव्य अन्त्य गर्दछु ।

२०७९ असार १० गते

रजनी जोशी
उपप्रमुख